

Заклад дошкільної освіти № 11

Затверджую:
директор Тернопільського
закладу дошкільної
освіти № 11
_____ Н.П.Замрига

**ОСВІТНЯ
ПРОГРАМА
на 2022-2023 н.р.**

Схвалено:
педагогічною радою
протокол № 1
від 31.08.2022 р.

м. Тернопіль 2022 р.

Зміст

№ п/п	Назва розділу	Номер сторінки
1.	Вступ	2-4
2.	Розділ I. Загальний обсяг навантаження та очікуванні результати навчання 1. Програмно-методичне забезпечення реалізації БКД 2. Режим роботи закладу 3. Структура навчального року 4. Орієнтовний перелік тижневого навантаження 5. Очікуванні результати навчання здобувачів освіти	5-12
3.	Розділ II. Перелік, зміст і взаємозв'язок освітніх ліній, логічна послідовність їх реалізації 1. Зміст освітнього процесу	13-16
4.	Розділ III. Форми організації освітнього процесу 1. Форми спеціально організованої освітньої діяльності 2. Організація самостійної діяльності дітей 3. Організація індивідуальної роботи 4. Принципи планування освітнього процесу 5. Організація освітньо-виховної в інклюзивних групах 6. Організація роботи з батьками	17-19
5.	Розділ IV. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти 1. Внутрішня система забезпечення якості освіти 2. Оцінювання якості освітньої діяльності та управлінських процесів 3. Процедура та методи проведення моніторингу знань дітей.	20-23

Вступ.

Основні концептуальні підходи до розробки Освітньої програми базуються на основі чинного законодавства відповідно до Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Базового компоненту дошкільної освіти, Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді (затверджено наказом МОН України від 16.06.2015 №641), Положення про дошкільний навчальний заклад (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 20.03.2003 №305), Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів (затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 №234), гранично допустимого навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форм власності (затверджено наказом МОН України від 20.04.2015 №446), інших нормативно-правових актів.

Освітня програма діяльності закладу дошкільної освіти №11 зорієнтована на цінності та інтереси дитини, урахування вікових можливостей, збереження дитячої субкультури, взаємозв'язок усіх сторін її життя та створення умов для соціально-емоційного благополуччя й адаптації кожної дитини в соціумі дорослих та однолітків шляхом засвоєння культурно-комунікативних засобів спілкування.

Цілі і завдання Освітньої програми закладу дошкільної освіти визначаються відповідно до його Статуту. Заклад прагне задовольнити потреби громадян відповідної території мікрорайону міста в здобутті дошкільної освіти, забезпечити відповідність рівня дошкільної освіти вимогам Базового компонента дошкільної освіти; створити безпечні та нешкідливі умови розвитку, виховання та навчання дітей, режим роботи, умови для фізичного розвитку та зміцнення здоров'я дітей відповідно до санітарно-гігієнічних вимог та забезпечувати їх дотримання. Освітня програма враховує потреби дитячого контингенту.

Мета Освітньої програми: Забезпечувати розвиток якості дошкільної освіти як найважливішого ресурсу, що забезпечує максимальне розкриття потенціалу кожної дитини та її майбутнього у всіх сферах життєдіяльності. Шляхом залучення бюджетних та позабюджетних коштів створити умови для функціонування розвитку дошкільної освіти, яка забезпечує реалізацію прав громадян на здобуття дошкільної освіти, реалізацію особистісно – орієнтованої моделі, формування життєвої компетентності, базових якостей особистості, розумової, емоційної, соціальної зрілості дошкільника, створення умов для гармонійного розвитку кожної дитини відповідно до її природних задатків, нахилів, здібностей, індивідуальних, психічних та фізичних особливостей, культурних потреб, удосконалення науково – методичної та функціональної підготовки працівників.

Основні завдання освітньої програми:

- забезпечувати максимально сприятливі умови навчання та виховання дітей; створювати безпечні умови для навчання, розвитку і виховання дошкільників;

- забезпечувати психолого-педагогічний та медичний супровід організації життєдіяльності дошкільнят в умовах закладу;

- здійснювати особистісно-орієнтований підхід у становлення особистості дошкільника реалізації його інтелектуальних, культурних і творчих можливостей шляхом впровадження інноваційних педагогічних технологій, методик, та програм;

- підвищувати якість та ефективність освітнього процесу шляхом впровадження в практику роботи ІКТ та комп'ютерно-орієнтованих технологій;

- удосконалювати професійну компетентність педагогів як в умовах дошкільного закладу, та і в системі підвищення кваліфікації;

- модернізувати матеріально-технічну базу дошкільного закладу;

- створювати оновлене відповідно до вимог часу програмно-методичне забезпечення закладу;

- удосконалювати механізм моніторингу освітнього процесу

- формувати комплексну національно-орієнтовану систему виховання дітей дошкільного віку;

- забезпечити педагогічне співробітництво зі школою з питань адаптації вихованців закладу до умов навчання в школі;

- забезпечувати тісну співпрацю з родинами вихованців та громадськістю, урізноманітнювати форми спільної роботи;

- забезпечення якісного функціонування виховного процесу та збереження здоров'я дітей шляхом оновлення навчально-методичної та матеріально технічної бази закладу.

Тернопільський заклад дошкільної освіти № 11 «Волошка» спрямовує свою діяльність на реалізацію основних завдань дошкільної освіти у контексті положень Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти "Нова українська школа" на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р.

Призначення закладу дошкільної освіти полягає у наданні дітям якісної дошкільної освіти і виходить із визначеного у сучасній психолого-педагогічній науці поняття про те, що саме забезпечення емоційного благополуччя дитини в умовах сім'ї і дошкільного закладу стає запорукою її успішного розвитку і є головним критерієм оцінки його результату. Реалізація завдань полягає у забезпеченні емоційного благополуччя, що сприяє розвитку фізичного, психічного, соціального здоров'я та повноцінній пізнавальній активності дитини, яка призведе до її успішної самореалізації на наступному етапі життя в початковій ланці школи.

Пріоритетними напрямками діяльності дошкільного навчального закладу на 2022-2023 навчальний рік:

1. Продовжувати роботу педколективу по наданню якісної освіти дошкільникам, забезпечуючи принципи розвиваючого навчання, інтеграції, системності та доступності засвоєння знань.

2. Забезпечити формування розвитку логіко-математичної компетенції у дошкільників враховуючи вікові можливості дитини.

3. Формувати розвиток творчих здібностей та позитивного досвіду дошкільника під час занять з ліплення.

4. Забезпечити активно-пізнавальний розвиток дошкільників під час ігор з дидактичним матеріалом.

5. Посилити роботу із формування у дітей національних почуттів, етнічних уявлень, прищеплювати любов та повагу до України, національного мистецтва та традицій.

Головним пріоритетом у практиці роботи ТЗДО №11 на сучасному етапі є співпраця з родинами вихованців. Педагогічний колектив сприяє підвищенню педагогічної та психологічної компетентності батьків, залучає їх до активної участі у роботі закладу та групи, покращенню розвивального та ігрового середовища.

Розділ І. Загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання.

Програмно-методичне забезпечення реалізації Базового компоненту дошкільної освіти.

В освітньому процесі закладу зміст *інваріантної складової* Базового компоненту дошкільної освіти забезпечується через програму розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» (Білан О.І., Максименко О.Л., Возна Л.М. та ін.) (у редакції 2022р.).

Мета освітньої програми «Українське дошкілля» - реалізація оптимального комплексу розвивальних, виховних, навчальних функцій та змістовних напрямків організації життєдіяльності в межах вікової компетентності дітей від 2 до 6 років із поступовим ускладненням змістовної наповнюваності на кожному віковому етапі, що стосується положень особистісно-зорієнтованого та ціннісного підходу.

Завдання програми розглянуті крізь призму Базового компонента дошкільної освіти. Структуру програми визначають освітні лінії. У змісті програми виокремлюють розділи за віковою періодизацією: ранній вік (третій рік життя), молодший вік (четвертий рік життя), середній вік (п'ятий рік життя), старший дошкільний вік (шостий рік життя), в яких подані стислі психологічні характеристики дітей, завдання розвитку, зміст і форми освітнього процесу з кожного змістового наповнення. Кожна освітня лінія програми завершується показниками компетентності.

Інваріантна складова також реалізується через *парціальні програми*:

- програма з фізичного виховання дітей раннього та дошкільного віку «Казкова фізкультура» (М.М. Єфименко);

- парціальна програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку «Україна – моя Батьківщина» (О. Каплуновська);

- програма з основ здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку «Про себе треба знати, про себе треба дбати» (Л.В.Лохвицька);

- парціальна програма «Дошкільнятам - освіту для сталого розвитку» (О.І.Пометун, Н.В.Гавриш).

Варіативна частина сформована з урахуванням направленості функціонуючих в закладі груп дітей дошкільного віку і пріоритетних напрямків діяльності.

В II половину дня, після денного сну, для дітей старшої та середньої груп проводяться заняття з вокалу (вівторок і четвер), які проводить музичний керівник ДНЗ за програмою «Веселкова музикотерапія» (І.Малашевська, С.Демидова – «Мандрівець» 2015р.). А також викладачем IQ центру, за кошти батьків, проводяться заняття з англійської мови (програма «Англійська мова для дітей дошкільного віку» І.А.Кулішова, Т.М.Шкваріна «Мандрівець» 2015р.).

Варіативна складова реалізується під час проведення гурткової роботи. Робота в гуртках за інтересами дітей у ЗДО, є самостійною додатковою організаційною формою освітнього процесу. Її мета: задовольняти потреби й зацікавленості дитини до певного виду діяльності, розвивати її природні,

загальні та спеціальні здібності; активізувати дитячу творчість, своєчасно виявляти обдарованість. Тривалість гурткової роботи – 15-25 хв. залежно від віку дітей. День проведення гурткової роботи визначено у розкладі занять.

Національною радою реформ визнано **інклюзивне** навчання одним із пріоритетів розвитку держави, що є одним із основних чинників реформування системи інституційного догляду та виховання дітей в Україні.

У 2018 році Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг» від 6 вересня 2018 року (№ 2541-VIII) внесено зміни до закону України «Про дошкільну освіту», зокрема щодо організації **інклюзивного** навчання у закладах дошкільної освіти.

Організаційні засади діяльності **інклюзивних** груп у закладах дошкільної освіти та форму індивідуальної програми розвитку дитини з особливими освітніми потребами визначено у Порядку організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 10.04.2019 № 530.

Необхідними умовами якісного інклюзивного навчання є: визначення особливих освітніх потреб дитини; підвищенням кваліфікації педагогічних працівників; створення інклюзивного освітнього простору; надання освітніх, психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг; забезпечення дітей спеціальними засобами корекції психофізичного розвитку (наказ МОН від 17.04.2019 № 423, зареєстрований в Мінюсті 17.04.2019 за № 403/33374); здійснення психолого-педагогічного супроводу дитини протягом усього періоду навчання із обов'язковим залученням батьків до освітнього процесу.

Визначення особливих освітніх потреб дитини та умов для організації інклюзивного навчання здійснюється практичними психологами та вчителями-дефектологами інклюзивно-ресурсних центрів за наслідками проведеної комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини.

Режим роботи закладу

Заклад дошкільної освіти №11 працює у режимі п'ятиденного навчального тижня, 10 годин 30 хвилин часового робочого дня з 8.00 до 18.30 чергові групи: з 7.40 до 8.00 і з 18.30 до 18.50. (Додаток №1 і №2)

Структура навчального року

Освітньо-виховний процес в ЗДО організовано у відповідності з річним планом ЗДО на навчальний рік та календарним навчальним графіком:

навчальний рік у дошкільному навчальному закладі починається 1 вересня і закінчується 31 травня :

I півріччя – 01.09.2022р. – 31.12.2022р.

II півріччя – 13.01.2023р. – 31.05.2023р.;

літній оздоровчий період починається 1 червня 2023 року і закінчується 31 серпня 2023 року.

Графік канікул:

Осінні канікули - 28.10.2022 – 01.11.2022 (5 календарних днів);

Зимові канікули – 23.12.2022 – 07.01.2023 (15 календарних днів);

Весняні канікули – 23.03.2023 – 27.03.2023 (5 календарних днів)

Літні канікули – 01.06.2023 – 31.08.2023 (90 календарних днів).

Вересень – адаптаційний період (ранній та молодший дошкільний вік).

Для визначення рівня знань та напрямків роботи у кожній віковій групі проводяться моніторингові дослідження. Діагностичний період триває з 01.09.2022р. по 15.09.2022р. та з 07.05.2023р. по 21.05.2023р.

Планування безпосередньої освітньої діяльності на протязі тижня:

I молодша група – 1-2 заняття на день тривалістю до 10 хвилин;

II молодша група – 2 заняття на день тривалістю до 15 хвилин;

Середня група – 2-3 заняття на день тривалістю до 20 хвилин ;

Старша група – 3 заняття на день тривалістю до 25 хвилин.

Перерви між періодами безперервної освітньої діяльності – не менше 10 хвилин. Безперервна безпосередньо освітня діяльність в групах раннього віку та молодших групах може плануватися як в першій так і в другій половині дня, а в групах середніх, старших організується диференційовано з урахуванням віку і індивідуальних особливостей дітей.

Орієнтовний перелік тижневого навантаження

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2015 року №446 «Про затвердження граничного навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форм власності» та вимог програми розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» на 2022-2023 навчальний рік розподіл занять на тиждень є таким:

Види діяльності за освітніми лініями	Кількість занять на тиждень за віковими групами			
	I молодша (від 2 до 3 років)	II молодша (від 3 до 4 років)	середня (від 4 до 5 років)	старша (від 5 до 6 (7) років)
Ознайомлення із соціумом	1	1	2	3
Ознайомлення з природним довкіллям	1	1	1	2
Художньо-продуктивна діяльність	4	4	4	4
Сенсорний розвиток	2	-	-	-
Логіко-математичний розвиток	-	1	1	2
Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування	2	3	3	3
Здоров'я та фізичний розвиток	2	2	2	2

Загальна кількість занять на тиждень	10	11	12	15
--------------------------------------	----	----	----	----

Години, передбачені для фізичних занять, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження на дітей.

Очікуванні результати навчання здобувачів освіти

«Модель» випускника закладу дошкільної освіти.

Модель – це рівень навченості дитини, забезпечений реалізацією освітніх ліній Базового компонента дошкільної освіти.

- **Модель «Особистість дитини»:**
- сформований позитивний образ «Я», створена база особистісної культури дитини, активність у всіх сферах життєдіяльності; дитина позитивно ставиться до своєї зовнішності, сформовані основні фізичні якості, рухові уміння (вміє стрибати, бігати, розвинена гнучкість тощо); культурно-гігієнічні, оздоровчі та навички безпеки життєдіяльності; сформовані базові якості особистості: довільність, самостійність і відповідальність, креативність, ініціативність, свобода поведінки і безпечність, самосвідомість, самоствавлення, самооцінка.

- **Модель «Дитина в соціумі»:**
  - сформовані навички соціально визнаної поведінки, вміння орієнтуватись у світі людських взаємин, готовності співпереживати та співчувати іншим;
  - з'явився інтерес та вміння розуміти інших, долучається до спільної діяльності з однолітками та дорослими, об'єднує з ними свої зусилля для досягнення спільного результату, оцінює власні можливості, поважає бажання та інтереси інших людей, уміє узгоджувати свої інтереси, бажання, дії з іншими членами суспільства.

- **Модель «Дитина у природному довкіллі»**
  - має уявлення про природу планети Земля та Всесвіт, розвинута емоційно-ціннісна відповідальність екологічного ставлення до природного довкілля;
  - має уявлення про живі організми і природне середовище, багатоманітність явищ природи, причинно-наслідкові зв'язки у природному довкіллі та взаємозв'язок природних умов, рослинного і тваринного світу, позитивний і негативний вплив людської діяльності на стан природи;
    - виважено ставиться до рослин і тварин; готовий включатись у практичну діяльність, що пов'язана з природою; дотримується правил природокористування.

- **Модель «Дитина у світі культури»:**
  - сформоване почуття краси в її різних проявах, ціннісне ставлення до змісту предметного світу та світу мистецтва, розвинуті творчі здібності, сформовані елементарні трудові, технологічні та художньо-продуктивні навички, самостійності, культури та безпеки праці;

- сформоване емоційно-ціннісне ставлення до процесу та продуктів творчої діяльності, позитивна мотивація досягнень; здатність орієнтуватися в розмаїтті властивостей предметів, розуміти різні способи створення художніх образів; виявляти інтерес до об'єктів, явищ та форм художньо-продуктивної діяльності, володіє навичками практичної діяльності, культурою споживання;

▪ **Модель «Гра дитини»:**

- розвинуті творчі здібності, самостійність, ініціативність, організованість в ігровій діяльності та сформований стійкий інтерес до пізнання довкілля і реалізації себе в ньому;

- задоволений від ігрових уподобань має дружні, партнерські стосунки та ігрові об'єднання за інтересами, спонукає до обміну думками; оцінює себе й інших, заохочує до імпровізації, висловлювання власних оцінно-етичних суджень.

▪ **Модель «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»:**

- сформовані доступні уявлення, еталони, що відображають ознаки, властивості та відношення предметів і об'єктів навколишнього світу. Дитина здатна застосовувати отримані знання у практичній діяльності (ігровій, трудовій, сенсорно-пізнавальній, математичній тощо), володіє способами пізнання дійсності; розвинуте наочно-дієве, наочно-образне, словесно-логічне мислення; прагне до пошуково-дослідницької діяльності; має елементарні математичні уявлення цілісної картини світу; має компетентну поведінку в різних життєвих ситуаціях.

▪ **Модель «Мовлення дитини»:**

- має сформовану культуру мовлення та спілкування; володіє елементарними правилами користування мовою у різних життєвих ситуаціях. Мовленнєва діяльність складається із різних видів говоріння та слухання; має сформовані мовленнєві вміння і навички; оволодіння українською мовою як державною на рівні вільного спілкування з іншими дітьми і дорослими; виховання інтересу та позитивного ставлення до української мови.

▪ **Сформованість загально-навчальних умінь і навичок:**

Дитина переходить від репродуктивної до продуктивно – творчої діяльності; сформовані загально-навчальні уміння: розуміє мету, яка стоїть; планує і виконує необхідні дії; контролює та оцінює свої результати; розвинені пізнавальні можливості; потребує емоційного контакту та підтримки дорослого; прагне до утвердження у новій соціальній ролі; має організаційні вміння: уміє організувати робоче місце, орієнтується в часі; виконує вказівки педагога, доводить роботу до кінця, вміє працювати з посібниками.

▪ **Домінуючий спосіб мислення випускника:**

Мислення наочно – дієве, при якому дитина діє не з конкретними предметами, а з їх образами та уявленнями; мислення формується на основі здатності диференціювати реальні об'єкти і план моделей об'єктів, що відображають дані об'єкти; співвідносить оригінал з уявними моделями, мислить схемами, які зберігаються на основі сприйняття, послідовного аналізу, синтезу та узагальнення; формуються навички логічного мислення на основі оперування абстрактними категоріями.

▪ **Рівень сформованості компетенцій випускника**

Дитина прагне до ознайомлення з суспільним довкіллям та працею (сформовані навички самообслуговування, долучається до господарсько – побутової праці, вміє взаємодіяти з однолітками, приймати рішення і ставити цілі), сформоване відповідальне ставлення до життя, що є основою активної громадянської позиції, набуває життєвий досвід шляхом взаємодії з предметами та соціальним світом.

Модель для кожної вікової групи

Набуття різних видів компетенцій дитиною дошкільного віку відбувається в різних видах діяльності (ігровій-провідній для дітей дошкільного віку); руховій; природничій; предметній; образотворчій; музичній; театральній; літературній; сенсорно-пізнавальній і математичній; мовленнєвій; соціокультурній і вимагає практичного засвоєння дитиною системи елементарних знань про себе та довкілля, моральних цінностей, уміння доречно застосовувати набуту інформацію. На кінець навчального року формується модель випускника кожної групи.

▪ **Модель випускника кожної вікової групи**

▪ **I молодша група**

Малюки проявляють швидке збагачення словника іменниками (до 60%), дієсловами (до 27 %), прикметниками (до 12%); використовують багатослівні речення, розуміють розповіді про предмети та явища.

Орієнтуються у найближчому просторі (в кімнаті, ігровому майданчику), розуміють поняття «вгорі, внизу, вперед, назад»; в них розвинута допитливість («Що це? Чому?»).

Активно пізнають навколишній світ в процесі предметної діяльності, порівнюють предмети за кількістю «один», «багато», кольором, формою, величиною; називають дії словами; виконують доручення дорослого; володіють навичками продуктивних видів діяльності: малювання, ліплення, конструювання, у них формуються навички сприймання різних видів музичної діяльності; виявляють свідоме ставлення до себе та свого власного «Я», активно використовують займенники «Я, мій, мені, моє».

Спостерігається початок кризи трьох років (підвищується емоційна вразливість і чутливість до оцінок власних досягнень з боку дорослого, з'являється гордість за ці досягнення, підвищується самооцінка); самостверджується у предметній діяльності через ігрові дії та спілкування з дорослими та однолітками.

Антропометричні дані проводяться щомісяця.

▪ **II молодша група**

У дітей молодшої групи відбувається «Криза трьох років», формується система внутрішнього «Я».

Дитина утримує увагу 7 – 8 хвилин, виконує розумові операції: аналіз, синтез, порівняння, узагальнення; прагне відповідати вимогам дорослих бути хорошим, свідомо виконує дії у грі малюванні, ліпленні, конструюванні, володіє елементарними навичками сюжетно – рольової гри; поведінка дитини є

мимовільною, дії і вчинки ситуативні, властиве відчуття безпеки довірливого та активного ставлення до навколишнього світу, розвивається прагнення бути активним, засвоює норми і правила поведінки «Можна, треба, не можна»; засвоює гендерні ролі: дівчинка – жінка, а хлопчик – чоловік, володіє передумовами самообслуговування – самостійно їсти, вдягатися, роздягатися, вмиватися, користуватися носовою хусткою, рушником; потребує високої потреби в русі, активний при виконанні фізичних вправ; має сформовані основні сенсорні еталони – знає кольори червоний, жовтий, синій, зелений, оранжевий, фіолетовий, чорний, білий; знає форми предметів: круг, овал, квадрат, прямокутник, трикутник; знає про предмети найближчого оточення; розвинуті наступні психічні якості:

- увага мимовільна, її стійкість до 15 хвилин;
- пам'ять мимовільна, має яскраве емоційне забарвлення;
- мислення є наочно дієвим;
- уява тільки починає розвиватися, переважно у грі.

Провідна діяльність – ігрова, а саме ігрові дії з іграшками, предметами – заміниками, розвинута рольова поведінка, володіє здатністю наслідувати дії, які їй показують.

Головним засобом спілкування є мовлення – словник складається з слів, що позначають предмети, іграшки, близьких людей, висловлюється у 2 – 3 реченнях використовує складні речення; формується інтерес до книги та літературних персонажів; володіє навичками елементарної трудової та музично – мистецької діяльності.

Антропометричні дані проводяться раз у квартал.

▪ **Середня група**

У дітей підвищена пізнавальна активність, виникає інтерес до спілкування з іншими дітьми та дорослими, рефлексує свої вчинки, ускладнює сюжетно – рольові ігри новим змістом; оперує уявленнями; узагальнює властивості предметів, зв'язків і відносин між предметами та подіями має підвищений інтерес до устрою речей, явищ, подій; збільшується кількість запитань до дорослого «Як? Навіщо? Чому?»; узагальнюються уявлення про те, як треба (не треба) поводитися; володіє нормами ввічливості «Спасибі, будь ласка, добрий день, дякую», володіє саморегуляцією поведінки, намагається дотримуватись норм і правил; має добре засвоєний алгоритм самообслуговування : вмивання, одягання, купання, прибирання приміщення тощо; рівень культурно – гігієнічних навичок переносить у сюжетно – рольову гру, дитину хвилює тема збереження свого здоров'я; диференціює увагу про власну гендерну належність; швидко розвивається моторика; добре засвоює сенсорні еталони (кольори орієнтування у геометричних формах, відношення величин).

Розвинуті наступні психічні якості: мислення у формі наочних образів; увага більш стійка, переважно репродуктивна; спілкування ініціативне та самостійне, активно прагне до інтелектуального спілкування в питаннях «Чому? Навіщо? Для чого?», прагне отримати нову інформацію, встановлює причинно-наслідкові зв'язки, спілкування переплітається з іншими видами діяльності. Знає правила мовного етикету: вітання, прохання, співпереживання,

співчуття. Правильно вимовляє звуки рідної мови; в мовленні з'являються прийоми художнього мовлення, мовлення зв'язне і послідовне, переказує короткі твори, розповіді, описує іграшки, ілюстрації, відповідає на запитання, пояснює вчинки героїв. Пам'ять чітка, легко вивчає напам'ять вірш; розвиваються компоненти дитячої праці, музично – художньої та продуктивної діяльності.

Антропометричні дані проводяться раз у квартал.

▪ **Старша група**

Спілкування ситуативно – особистісне, передбачає результати діяльності; функція мовлення активна, вживає точні слова для позначення моральних понять «хороший – поганий», «добрий – злий», «важливий», «дбайливий» тощо; в поведінці відбуваються якісні зміни: формується саморегуляція; дотримується правил та норм поведінки; усвідомлює загальноприйняті норми і правила. Розвинуті наступні психічні якості: уявлення активне, розширюється і поглиблюється; увага стійка і довільна; пам'ять стійка, здатна утримувати великий обсяг інформації; мислення наочно – образне, прогностичне; уява – продуктивна; мовлення – правильно вимовляє всі звуки, вільно використовує засоби інтонації, словник активний; моторика здатна до освоєння складних рухів, самостійна; добре знає сенсорні еталони: основні кольори – з відтінками, геометричні фігури та їх відмінності, зіставляє величину предметів, гарно орієнтується в просторі, часі; активно розвивається планування і самооцінювання трудової діяльності, швидко освоює різні види художньої праці. Сприймання емоційне, естетичне до засобів літературного та музичного мистецтва; продуктивна діяльність відображає задумане.

Антропометричні дані проводяться раз у квартал.

Дітей з особливими освітніми потребами в закладі дошкільної освіти немає.

Розділ II. Перелік, зміст і взаємозв'язок освітніх ліній, логічна послідовність їх реалізації

Зміст освітнього процесу

Інваріантна складова змісту дошкільної освіти сформована на державному рівні і є обов'язковою. Інваріантну частину змісту освіти систематизовано відповідно до Базового компонента дошкільної освіти за освітніми лініями: «Особистість дитини», «Дитина в соціумі», «Дитина в природному довкіллі», «Дитина у світі культури», «Гра дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Мовлення дитини». У закладі забезпечується неперервність змісту освітніх ліній, а також наступність дошкільної та початкової ланок. Виключення з інваріантної частини будь-якої з освітніх ліній порушує цілісність розвитку дитини на рівні дошкільної освіти і наступність її в початковій школі.

Організація життєдіяльності дітей з урахуванням освітніх ліній, що включені до інваріантної дає змогу забезпечити належний рівень соціально-особистісного розвитку дітей дошкільного віку в структурі неперервної освіти.

Дотримання змісту, взаємозв'язку та логічної послідовності реалізації освітніх ліній Базового компонента забезпечується та відображається у плануванні педагогів закладу.

Зміст освітнього процесу в закладі у 2022-2023 навчальному році спрямований на формування та розвиток компетентностей вихованців відповідно до освітніх ліній Базового компонента:

Освітня лінія	Зміст освітнього процесу
Особистість дитини	Передбачає: - формування позитивного образу «Я», створення бази особистісної культури дитини, її активної життєдіяльності; - виховання в дитини позитивного ставлення до своєї зовнішності, формування основних фізичних якостей, рухових умінь, культурно-гігієнічних, оздоровчих навичок та навичок безпечної життєдіяльності. На кінець дошкільного періоду життя в дитини мають бути сформовані базові якості особистості: довільність, самостійність і відповідальність, креативність, ініціативність, свобода поведінки і безпечність, самосвідомість, самоставлення, самооцінка.
Дитина в соціумі	Передбачає: формування у дітей навичок соціально визнаної поведінки, вміння орієнтуватись у світі людських взаємин, готовності співпереживати та співчувати іншим. Завдяки спілкуванню з дорослими, як носіями суспільно-історичного досвіду людства, в дитини з'являються інтерес та вміння розуміти інших,

	<p>долучатися до спільної діяльності з однолітками та дорослими, об'єднувати з ними свої зусилля для досягнення спільного результату, оцінювати власні можливості, поважати бажання та інтереси інших людей. Взаємодія з іншими людьми є своєрідним видом входження дитини в людський соціум, що вимагає уміння узгоджувати свої інтереси, бажання, дії з іншими членами суспільства</p>
Дитина в природному довкіллі	<p>Містить доступні дитині дошкільного віку уявлення про природу планети Земля та Всесвіт, розвиток емоційно-ціннісного та відповідального екологічного ставлення до природного довкілля. Природнича освіченість передбачає наявність уявлень дитини про живі організми і природне середовище, багатоманітність явищ природи, причинно-наслідкові зв'язки у природному довкіллі та взаємозв'язок природних умов, рослинного і тваринного світу, позитивний і негативний вплив людської діяльності на стан природи. Ціннісне ставлення дитини до природи виявляється у її природодоцільній поведінці: виважене ставлення до рослин і тварин; готовність включатись у практичну діяльність, що пов'язана з природою; дотримання правил природокористування.</p>
Мовлення дитини	<p>Передбачає: засвоєння дитиною культури мовлення та спілкування, елементарних правил користування мовою у різних життєвих ситуаціях. Оволодіння мовою як засобом пізнання і способом специфічно людського спілкування є найвагомим досягненням дошкільного дитинства. Мова виступає «каналом зв'язку» для одержання інформації з немовних сфер буття, засобом пізнання світу від конкретно-чуттєвого до понятійно-абстрактного. Мовленнєве виховання забезпечує духовно-емоційний розвиток дитини через органічний зв'язок із національним вихованням. Мовленнєва діяльність дітей дошкільного віку складається із різних видів говоріння та слухання, під час якої формуються мовленнєві вміння і навички. Вивчення української мови в дошкільних навчальних закладах національних спільнот передбачає залучення дітей інших національностей, які є громадянами України, до оволодіння українською мовою як державною на рівні вільного спілкування з іншими дітьми і</p>

	дорослими, виховання інтересу та позитивного ставлення до української мови.
Дитина в світі культури	<p>Передбачає:</p> <p>формування почуття краси в її різних проявах, ціннісного ставлення до змісту предметного світу та світу мистецтва, розвиток творчих здібностей, формування елементарних трудових, технологічних та художньо-продуктивних навичок, самостійності, культури та безпеки праці. Результатом оволодіння дитиною різними видами предметної та художньої діяльності є сформоване емоційно-ціннісне ставлення до процесу та продуктів творчої діяльності, позитивна мотивація досягнень; здатність орієнтуватися в розмаїтті властивостей предметів, розуміти різні способи створення художніх образів, виявляти інтерес до об'єктів, явищ та форм художньо-продуктивної діяльності, а також оволодіння навичками практичної діяльності, культури споживання.</p>
Гра дитини	<p>Передбачає:</p> <p>розвиток у дітей творчих здібностей, самостійності, ініціативності, організованості в ігровій діяльності та формування у них стійкого інтересу до пізнання довкілля і реалізації себе в ньому. Гра забезпечує задоволення ігрових уподобань кожної дитини, сприяє виникненню дружніх, партнерських стосунків та ігрових об'єднань за інтересами, спонукає до обміну думками, оцінювання себе й інших, заохочує до імпровізації, висловлювання власних оцінно-етичних суджень.</p>
Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі	<p>Передбачає:</p> <p>сформованість доступних для дитини дошкільного віку уявлень, еталонів, що відображають ознаки, властивості та відношення предметів і об'єктів довколишнього світу. Показником сформованості цих уявлень є здатність дитини застосовувати отримані знання у практичній діяльності (ігрова, трудова, сенсорно-пізнавальна, математична тощо), оволодіння способами пізнання дійсності, розвиток у неї наочно-дієвого, наочно-образного, словесно-логічного мислення. Сенсорно-пізнавальна освітня лінія спрямована на інтеграцію змісту дошкільної освіти, формування у дітей пошуково-дослідницьких умінь, елементарних математичних уявлень, цілісної картини світу, компетентної поведінки в різних</p>

життєвих ситуаціях.

Реалізуючи вищезазначений зміст освітнього процесу, вихователі забезпечують досягнення очікуваних результатів навчання, визначених у освітній програмі «Українське дошкілля» (Білан О.І., Максименко О.Л., Возна Л.М. та ін.) (у редакції 2022р.).

З метою підвищення якості освітнього процесу у 2022-2023 навчальному році в закладі використовуються інноваційні педагогічні технології, а саме:

Назва групи	Інноваційна технологія	Автор
середня група	Методика використання схем-моделей у лексико-граматичній роботі	К. Л. Крутій
старша група	Використання коректурних таблиць	Н.В. Гавриш

Розділ III. Форми організації освітнього процесу

Форми спеціально організованої освітньої діяльності.

Відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту» освітня програма Тернопільського закладу дошкільної освіти №11 визначає мету, завдання освітнього процесу на навчальний рік, а також форми його організації.

З метою досягнення очікуваних результатів навчання (набуття компетентностей) у 2022-2023 навчальному році педагогами закладу будуть реалізовуватися різні форми освітнього процесу.

За формами організації проводяться такі типи занять:

- фронтальні, колективні (з усіма дітьми групи);
- групові (10-12 дошкільнят);
- індивідуально-групові (4-6 дошкільнят);
- індивідуальні (1-4 дошкільнят).

У залежності від основних завдань освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Українське дошкільня» та відповідно до змістовних ліній Базового компоненту дошкільної освіти, пріоритетного (гуманітарного) напрямку у всіх вікових групах організовуються такі види занять:

- заняття із засвоєння дітьми нових знань;
- заняття із закріплення і систематизації досвіду дітей;
- контрольні заняття;
- комплексні;

З метою забезпечення наступності з початковою ланкою освіти поширеним типом занять у поточному навчальному році у всіх вікових групах будуть інтегровані заняття у рамках блочно-тематичної організації освітнього процесу. Види інтегрованих занять:

- соціально-природознавчої тематики;
- з пріоритетом інтелектуально-мовленнєвих завдань;
- з пріоритетом логіко-математичних завдань;
- заняття художнього циклу.

Інтеграція сприяє значному скороченню організованих форм навчальної діяльності (занять) та істотно знижує навчальне навантаження на дітей.

Фізичне виховання дітей передбачає проведення:

- ранкової гімнастики;
- гімнастики пробудження;
- занять фізичною культурою;
- рухливих ігор та ігор спортивного характеру;
- загартування;
- фізкультурних хвилинок під час занять;
- фізкультурних пауз між заняттями;
- фізкультурних комплексів під час денної прогулянки (пішохідний перехід);
- оздоровчих заходів з використанням арт-терапевтичних технологій.

Організоване навчання у формі фізкультурних занять проводиться із різновікової групи.

Самостійною додатковою організаційною формою освітнього процесу в закладі дошкільної освіти є робота в гуртках за інтересами дітей. Її мета: задовольняти потреби й зацікавленості дитини до певного виду діяльності, розвивати її природні, загальні та спеціальні здібності; активізувати дитячу творчість, своєчасно виявляти обдарованість.

Організація індивідуальної роботи.

Крім спеціально організованої освітньої діяльності передбачається самостійна діяльність дітей:

- ігри (дидактичні, сюжетно-рольові, рухливі, театралізовані, ігри з піском та водою та ін.);
- спостереження;
- пошуково-дослідницька діяльність;
- самостійна художня діяльність тощо.

За окремим планом вихователі здійснюють індивідуальну роботу з дітьми.

Принципи планування освітнього процесу.

Безперервна безпосередньо освітня діяльність у групах планується як у I так і в II половині дня відповідно до розкладу занять на тиждень. У другій половині дня плануються заняття з художньо-продуктивної діяльності. Весь освітній процес організовується диференційовано з урахуванням віку і індивідуальних особливостей дітей.

У закладі дошкільної освіти планування та організація життєдіяльності, у тому числі освітній процес, здійснюється за режимними моментами з урахуванням ліній розвитку, які базуються на інтегрованому підході, що забезпечує змістовну цілісність, системність, послідовність, ускладнення та повторення програмного матеріалу.

Тип заняття обирає та уточнює вихователь самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених в освітніх програмах.

Рівномірно розподіляються види активності за основними видами діяльності протягом дня в залежності від бажань та інтересу дітей.

Вищезазначені форми організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти №11 реалізуються в рамках:

- плану роботи закладу на 2022-2023 н.р.;
- режиму роботи ДНЗ ;
- режимів роботи груп.

За окремим планом у закладі організовується літнє оздоровлення дітей, під час якого освітній процес організовується в наступних формах:

- ранкова гімнастика та гімнастика пробудження;
- дозований біг, ходьба по траві, піску, по «доріжці здоров'я», обтирання рук та ніг;
- рухливі та спортивні ігри;

- процедури прийняття сонячних та повітряних ванн;
- екскурсії, цільові прогулянки;
- продуктивні види діяльності;
- ігри з водою, піском;
- конструкторські та творчі ігри;
- пошуково-дослідницька діяльність;
- організація трудової діяльності;
- літературні розваги, конкурси малюнків;
- змагання, різноманітні конкурси, естафети.

Організація роботи з батьками.

З метою забезпечення єдиних вимог і наступності сімейного і суспільного виховання, надання психолого-педагогічної допомоги батькам або особам, які їх замінюють, підтримки різнобічного розвитку дітей, які виховуються в умовах сім'ї у закладі дошкільної освіти організовано роботу Консультативного центру.

Основні форми діяльності Консультативного центру:

- організація лекторіїв, індивідуальних і групових консультацій для батьків або осіб, які їх замінюють;
- організація заочного консультування через листування, в телефонному режимі, через організацію роботи сайту закладу дошкільної освіти.

Консультативний центр здійснює консультативну допомогу батькам або особам, які їх замінюють, з питань:

- соціалізації дітей дошкільного віку, які виховуються в умовах сім'ї
- вікових, психофізіологічних особливості дітей;
- психологічної готовності до навчання у школі;
- профілактики відхилень у фізичному, психічному і соціальному розвитку дітей дошкільного віку, які виховуються в умовах сім'ї;
- організації ігрової діяльності;
- організації харчування дітей вдома;
- створення умов для загартування і оздоровлення;
- соціального захисту дітей із різних категорій сімей.

Робота з батьками або особами, які їх замінюють і дітьми (віком від 3 до 5 років) в Консультативному центрі проводиться підгрупами та індивідуально за планом роботи центру (Додаток № 6).

Організація психолого-педагогічної допомоги батькам або особам, які їх замінюють, будується на основі інтеграції діяльності спеціалістів Консультативного центру: вихователів, вихователя-методиста та медичного працівника.

З метою надання методичної і консультативної допомоги сім'ям, діти яких з різних причин не мають можливості щоденно відвідувати заклад дошкільної освіти, формування соціальної компетентності, поступової інтеграції їх у суспільство, забезпечення кожній дитині права на доступність і безоплатність дошкільної освіти в закладі організовано соціально-педагогічний патронат.

Розділ IV. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Внутрішня система забезпечення якості освіти розроблена відповідно до вимог ст. 41 Закону України «Про освіту», Статуту закладу та регламентується затвердженим педагогічною радою від 31.08.2020 року Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти в Тернопільському дошкільному закладі №11.

Внутрішня система забезпечення якості освіти.

Внутрішня система забезпечення якості освіти включає:

- стратегію та процедури забезпечення якості освіти;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;
- критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівника;
- заходи, щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти включає:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок здобувачів освіти, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумового простору.

Оцінювання якості освітньої діяльності та управлінських процесів

Оцінювання якості освітньої діяльності та управлінських процесів проводиться за такими напрямками:

- освітнє середовище;
- система оцінювання освітньої діяльності здобувачів освіти;
- система педагогічної діяльності;

- система управлінської діяльності.

З метою, виявлення ступеня відповідності результатів діяльності Тернопільського закладу дошкільної освіти №11 стандартам та вимогам дошкільної освіти проводиться постійний моніторинг і вивчення стану життєдіяльності закладу. Вивчення здійснюється відповідно до Перспективного плану.

Перспективний план вивчення стану життєдіяльності закладу

№ п/п	Тема	Форма контролю	Форма відображення й узагальнення матеріалу	Термін виконання
1	Підготовка дошкільного навчального закладу до 2022-2023 навчального року.	тематичний	до наказу	вересень 2022р.
2.	Планування навчально-виховного процесу та ведення документації	попереджувальний	до відома	протягом року
3.	Готовність вихователів, музкерівника, інст.. з фізвих. до навчально-виховного процесу.	епізодичний	до відома	протягом року
4.	Дотримання режиму дня та санітарно-гігієнічних вимог	оперативний	до виробничої наради	II квартал
5.	Стан сформованості у дітей знань здорової поведінки у повсякденному житті	фронтальний	до відома	жовтень
6.	Організація ігрової діяльності у всіх групах в II половину дня.	попереджувальний	до наказу	I квартал
7.	Стан сформованості у дошкільників логіко-математичних знань та умінь	тематичний	до педради	листопад
8.	Рівень сформованості мовленнєвих здібностей у дітей.	вибірковий	до відома	березень
9.	Діагностика рівня сформованості у дошкільників вмінь та навичок з ліплення.	тематичний	до педради	березень
10.	Організація роботи з питань захисту здоров'я	епізодичний	до наказу	квітень

	та життя дітей в дошкільному закладі			
11.	Рівень сформованості у дітей старшої групи граматичних вмінь та навичок.	фронтальний	до відома	квітень
12.	Організація оздоровчої кампанії в літній період.	тематичний	до виробничої наради	травень
13.	Готовність дітей старшого дошкільного віку до навчання в школі	тематичний	до педради	травень
14.	Організація харчування в дошкільному закладі	оперативний	до наказу	II квартал

Процедура та методи проведення моніторингу знань дітей

З метою проведення цілеспрямованого і повного педагогічного обстеження рівня засвоєння програмового матеріалу дошкільниками відповідно до Базового компоненту дошкільної освіти, педагогами закладу щорічно проводиться оцінювання досягнень дітей кожної вікової групи за показами (моделями, категоріями) всіх семи освітніх ліній. Для кожної вікової групи ці категорії свої, і добираються вони з усіх розділів освітньої програми, узгоджуються з освітніми лініями Базового компоненту дошкільної освіти, оскільки розвиток дитини – це цілісний процес, який відбувається в усіх освітніх лініях, і він не може розглядатися ізольовано від жодної з них.

Педагогами Тернопільського закладу дошкільної освіти проводиться:

Початкова діагностика (на початку навчального року (вересень) з метою визначення стартових можливостей дошкільників і постановки конкретних завдань на перспективу).

Поточна діагностика (відстеження результатів освітнього процесу з дітьми на певному етапі – за місяць, квартал, півріччя).

Узагальнююча діагностика (підбиття підсумків життєдіяльності дошкільників за тривалий період, рівні їх розвитку та виконання освітніх програм)

Про цьому використовуються наступні методи оцінювання освітньої діяльності здобувачів освіти:

- контрольні та підсумкові заняття;
- міні-заняття з окремими дітьми;
- спостереження за дітьми (безпосередні, опосередковані);
- бесіда з дітьми (як допоміжний метод);
- метод доручень (як один із видів природного експерименту);
- вивчення продуктів праці дошкільнят (малювання, ліплення, аплікація, конструювання, художньої праці, мовленнєвої творчості тощо);
- контрольні зрізи рівнів знань та умінь дітей з різних розділів програми (нульові зрізи)
- у вересні, контрольні зрізи;

- у квітні - травні підсумкові зрізи;
- дидактичні ігри та вправи;
- розвивальні ігри;
- вивчення листків здоров'я кожної дитини;
- анкетування (опитування) батьків;
- аналіз мовлення батьків і рідних дитини;
- кваліметричні методи, тощо.